

Verband nekken en waterbroei

• TEKST: ARIE DWARSWAARD
• FOTO'S: RENE FAAS

Op verzoek van bloemenveiling VBA in Aalsmeer onderzocht Proeftuin Zwaagdijk afgelopen winter het effect van de verschillende broeimethodes op het doorgroeien van de bloem na de oogst. Doel was om na te gaan wat er waar was van geruchten dat tulpen die op water waren gebroeid aanzienlijk sneller in bloei zouden komen.

Geruchten zijn er in soorten en maten. Soms zijn ze niet meer dan een optelsom van enkele vage beweringen, nauwelijks te traceren, en daardoor af te doen als niet relevant. Er is ook een categorie geruchten die steeds weer opduikt, sterker wordt, en, naarmate de tijd vordert, de status van waarheid begint te krijgen. In die laatste categorie begon vorig jaar de mening te vallen dat er grote verschillen zouden zijn tussen tulpen die op potgrond waren gebroeid en tulpen die op water in bloei waren getrokken. De laatsten zouden veel sneller doorgroeien tijdens het transport, en daardoor eerder bloeien, met als gevolg een minder acceptabel product voor de bloemenhandel, detaillist en consument. Omdat inmiddels zo'n dertig procent van de tulpenaanvoer op de Nederlandse bloemenveilingen op water wordt gebroeid, en het gerucht nogal flinke vormen begon aan te nemen, nam bloemenveiling VBA in Aalsmeer vorige zomer het besluit om maar eens onderzoek te laten uitvoeren naar deze kwestie. In samenspraak met een aantal aanvoerders, waaronder een

teler die zijn tulpen op water broeit, werd een onderzoeksplan gemaakt, en werd aan Proeftuin Zwaagdijk de opdracht gegeven het onderzoek te gaan uitvoeren. Onderzoeker Hans Meester van Proeftuin Zwaagdijk en Gerrit Jacobs van de VBA lichtten dinsdag 3 juni tijdens de informatiebijeenkomst die was belegd door de KAVB-afdeling Veen-, Rijn- en Geeststreek de resultaten toe. Proeftuin Zwaagdijk nam het broeierijdeel voor zijn rekening, en de VBA de transport- en uitbloeioproeven.

DRIE PROEVEN

Meester nam op drie momenten proeven. De eerste werd al in december/januari gehouden met Franse bollen, die wat overkoeld waren. Bekeken werden de resultaten van vijf cultivars in de broeierij op potgrond, stilstaand water en stromend water. Uit de proef bleek dat stilstaand water gemiddeld lichtere planten gaf dan stromend water en potgrond. Verder zaten op potgrond de bloemen dieper in het blad, en zaten de bloemen bij stilstaand water het hoogst tussen het

De waterbroei groeit snel. Tulpen die zo worden gebroeid meer dan op potgrond gebroeide tulpen.

blad. In de periode januari/februari nam Meester tien cultivars, en varieerde hij in potgrond en water de mate van bemesting. Ook liet hij krappe en ruim gekoelde partijen bollen testen. Het plantgewicht van de tien cultivars was op stilstaand water gelijk aan dat van potgrond, terwijl op stromend water de planten het zwaarst werden. Bemeste potgrond en water met een EC van 1,5 gaf zwaardere planten dan niet-bemeste planten en water met een EC van 3,0. De lengte was op potgrond het kortst, en op stromend water meestal langer. Op stromend water zat de bloem dieper tussen het blad en op stilstaand water minder diep dan potgrond. Bij onbemeste potgrond zaten de bloemen hoger tussen het blad, en op water zaten de bloemen die op water met EC 1,5 waren gebroeid dieper tussen het blad dan EC 3,0. De laatste proef werd in de periode maart/april gehouden met opnieuw tien cultivars, voor een deel andere dan die in februari. De overige varianten waren gelijk, alleen ontbrak stromend water. Meester verdedigde dit met de vaststelling dat op dit moment er nog betrekkelijk weinig ondernemers op stromend water broeien, en dat deze methode in

tulp niet gevonden

...titten wel hoger in het gewas bij oogst, maar nekken niet

het onderzoek al vrij intensief is bekeken. In de derde proef lag het plantgewicht op potgrond hoger dan op stilstaand water. Bemeste potgrond leverde zwaardere tulpen op dan onbemeste potgrond, en tulpen die op water met EC 1,5 waren gebroeid waren zwaarder dan die op EC 3,0 hadden gestaan. De lengte was op potgrond gelijk of langer dan op stilstaand water, en op stilstaand water zat de bloem hoger tussen het blad dan op potgrond. Tussen onbemeste en bemeste potgrond was sprake van enig verschil. Onbemeste potgrond gaf planten met bloemen die iets hoger zaten tussen het blad dan bemeste potgrond. Bij broei op water zaten de bloemen die op een EC van 1,5 waren gebroeid ietsje hoger tussen het blad. Samenvattend constateerde Meester dat uit dit onderdeel van de proeven ondermeer bleek dat bij broei op stilstaand water de bloemen hoger tussen het blad zitten. De vraag is echter of dat ook effecten heeft bij de handel.

GEEN NEKEFFECT

Alle op Proeftuin Zwaagdijk in februari en april afgebroeide cultivars werden in de uitbloeiruimte van de VBA verder

onderzocht. Gekeken werd naar het effect van de broeimethode, de lengte van de koeling en de EC-waarde op de groei tijdens het transport en de vaas, en de houdbaarheid. Broeimethode en lengte van de koeling hadden, als alle gegevens gemiddels werden, geen aantoonbaar effect op de groei tijdens het transport en op de groei op de vaas. Ook de houdbaarheid verschilde nauwelijks. Bij een bestudering van het effect van de teeltbehandeling op de doorgroei tijdens transport op cultivarniveau, bleken er wel wat duidelijke verschillen. Niet zozeer in februari, maar wel in de latere broeioproef van maart/april. In die laatste periode bleek bij een aantal cultivars dat de doorgroei tijdens het transport minder was als sprake was van potgrond of water met een hoge EC. Dit gold bijvoorbeeld voor 'Leen van der Mark', 'Monte Carlo', 'Yokohama', 'Blenda', 'Passionale' en 'Ad Rem'. Werd vervolgens gekeken naar de doorgroei tijdens het vaasleven, dan was ook in februari geen duidelijk effect van de diverse behandelingen terug te vinden, en was er in april een klein effect te zien van de hogere EC. Die tulpen groeiden iets meer door. Werd gekeken naar de houdbaarheid dan was ook in februari geen duidelijk verschil waarneembaar tussen de diverse behandelingen. In april was

bij enkele cultivars de houdbaarheid lager bij een hoge EC. Verder ging de VBA na welk effect het droog of nat vervoeren tijdens het transport had op de doorgroei. Dit leverde in februari en april dezelfde conclusie op. Er is bij nat transport meer doorgroei in de afzetfase dan bij droog transport. Opvallende uitschieters waren in april 'Ad Rem' en 'Leen van der Mark', die vier respectievelijk drie cm groeiden tijdens het transport als ze nat werden vervoerd. Na het droge en natte transport werd gekeken hoe de doorgroei op de vaas was. Na nat transport was er minder doorgroei op de vaas dan na droog transport. Werd ten slotte naar de houdbaarheid gekeken, dan bleek dat droog transport in het algemeen tot een iets geringe houdbaarheid leidt, met enkele opvallende cultivars als uitschieter. In februari leverde 'Purple Prince' drie dagen in op de houdbaarheid bij droog transport, en 'Monte Carlo' een dag. Afsluitend trok Jacobs de volgende conclusie: "Bloemenveiling Aalsmeer en Proeftuin Zwaagdijk concluderen dat bij deze proef de mate van doorgroei niet wordt bepaald door de broeimethode." Daarmee hoopt de VBA dat aan de geruchten dat waterbroei tulpen oplevert die sneller nekken een einde is gekomen.

MONIQUE PETERS:

'MOOI BROEISEIZOEN'

Met een middenprijs van ruim veertien eurocent per steel en een behoorlijke vlakke aanvoercurve kon productmanager Monique Peters van de VBA tevreden terugblikken op het tulpenseizoen 2002-2003. Vorig seizoen was de stemming beduidend minder goed, waren er problemen met de kwaliteit, en zakte na Valentijn de prijs in. Dit jaar bleven de kopers flink tulpen kopen. "De tulp vormt daarmee een uitzondering op andere grote producten zoals roos en gerbera. Tot week 20 werd 10% meer omgezet dan vorig jaar. Veel andere producten lieten een daling zien." Afgelopen seizoen nam op de VBA de belangstelling voor verhandeling via de bemiddeling met 43% toe. De middenprijs via MVA lag op 13,2 eurocent tegen 14,5 eurocent voor de klok. Volgens Peters hoeven broeiers zich geen zorgen te maken over een verschraving van het aanbod voor de klok door de groei in de bemiddeling. "Het zijn toch vooral de grote partijen die via de bemiddeling gaan. Er blijft voor de klok genoeg variatie over." Afgelopen maanden is de VBA in overleg met FloraHolland gegaan om meer afstemming te krijgen in de aanvoervoorschriften. Peters verwacht op termijn dat er een uniform systeem komt voor beide veilingen.